

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти МОН України

Національна металургійна академія України (НМетАУ), м. Дніпро

Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ», м. Київ

Національна академія правових наук України (НАПрН України), м. Київ

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІВ)

Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»

Національний технічний університет України «Київський політехнічний

університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ

Національний технічний університет України «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

ДВНЗ Придніпровська академія будівництва та архітектури, м. Дніпро

Честоховський політехнічний університет, Польща

Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, Польща

за підтримки:

Університет в Мішкольце, Угорщина

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами

II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

(10 квітня 2020 року)

**ДНІПРО
2020**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

**«УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**
(10 квітня 2020 року)

ДНІПРО
2020

ШВЕЦЬ Є.С.318
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК
ФАКТОР ЙОГО ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УПРАВЛІННЯ ТА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ

БОЖОК Н.О., ДЕМИДОВИЧ І.М.324
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ В
УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

ЗЕЛЕНСЬКИЙ А.В., ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.А.328
СТАН ФІНАНСОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

КОЗУБ В.О., БЕСТУЖЕВА С.В.333
УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ
КРАЇН ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

ЛИНЕНКО А.В.338
СУЧАСНІ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЯК СУБ'ЄКТИ ТРАНСФЕРУ
ТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

МАКЕДОН В.В.342
РОЗВИТОК СИСТЕМИ ТРАНСФЕРУ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

МИХАЙЛОВА Л.В.347
ЗАХОДИ ІНЖИНИРИНГОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ЛІЦЕНЗІЙНОГО
ДОГОВОРУ НА ВИКОРИСТАННЯ ПАТЕНТУ НА ВИНАХІД

МІГАЙ Н.Б., ДИМБОВСЬКА Л.І.351
ПРОБЛЕМИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ПОЛІНКЕВИЧ О.М.356
ПРОБЛЕМИ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

ТИМЧЕНКО Д.О.358
АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРИРОДНИХ ЧИННИКІВ ЯК ДАЛЕКОГО
ОТОЧЕННЯ ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФІСУ
ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

УМОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ КРАЇН ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

В.О. Козуб

к. е. н, доцент кафедри міжнародної економіки та менеджменту ЗЕД
Харківського національного економічного університету імені Семена
Кузнеця (м. Харків)

С.В. Бестужева

к. е. н, доцент кафедри міжнародної економіки та менеджменту ЗЕД
Харківського національного економічного університету імені Семена
Кузнеця (м. Харків)

Інноваційність соціально-економічного розвитку країни розглядають як форму реалізації нестандартних, креативних ідей в економіці, громадському житті. Інновації в економічній сфері формують основу конкурентоспроможності країни, базис для розвитку всіх сфер діяльності в глобальному масштабі.

Питання формування національних інноваційних систем у своїх роботах розглядали Л. Антонюк, Н. Антюшина, Т. Боголиб, П. Бубенко, В. Гагауз, С. Гусєв, Ю. Дерябіна, С. Іванов, А. Мазур, А. Поручник, А. Федірко та інші.

На макрорівні інноваційна діяльність якісно змінює свій характер, оскільки мова йде вже про забезпечення інноваційного розвитку держави в цілому або її частини (регіону). Так, інноваційні економіки розвинених країн функціонують за наявності наступних умов: цілеспрямованої державної політики і стабільності в країні; ефективної правової системи; забезпечення висококонкурентного бізнес-середовища і привабливого клімату для високотехнологічних інвесторів – іноземних та вітчизняних; підприємців – новаторів; фінансових інститутів і фінансових ресурсів; розвинутої науки та системи освіти і підготовки кадрів; інноваційної інфраструктури.

Держава може сприяти розвитку інноваційних технологій методами непрямого фінансування, використовуючи податкові інструменти, надаючи пільги і преференції компаніям або галузям, що виробляють наукомістку продукцію. Так, податкові інструменти стимулювання науково-технологічної діяльності в ринковій економіці мають численні переваги порівняно з фінансовими інструментами (грантами, субсидіями тощо), оскільки вони зберігають автономність приватного сектору та його економічну відповідальність за вибір і реалізацію напрямів науково-технологічного розвитку; вимагають меншої бюрократичної роботи на всіх рівнях державної влади; мають психологічні переваги як з точки зору отримання пільг самими компаніями в результаті їх власних зусиль, так і з політичної точки зору [1].

На сьогоднішній день до найбільш поширених стимулів, спрямованих на заохочення науково-технологічної діяльності в зарубіжних країнах, насамперед відносять: надання податкового кредиту на приріст НДДКР; звільнення від сплати податків на певний термін (податкові канікули) для середніх і малих інноваційно-активних підприємств; зменшення або повне звільнення від оподаткування коштів, спрямованих на створення венчурних інноваційних фондів; податкові преференції на доходи компаній, що отримані в результаті реалізації НДДКР; пільгове оподаткування інвестиційних вкладень в малий та середній інноваційний бізнес; прискорена амортизація і т. п.

Вирішальне значення має фінансування науки та системи освіти і підготовки кадрів. Вплив національного науково-технічного потенціалу на соціально-економічний розвиток країни прямо залежить від частки ВВП, яка витрачається на наукові дослідження (наукоємність ВВП). Світовий досвід підтверджує, що при значенні цього показника менше 0,4% наука в цій країні може виконувати лише певну соціокультурну функцію. При досягненні межі 0,9-1% можливе отримання певних наукових результатів, які мають пізнавальну функцію, і лише при витратах на науку, що перевищують 1%, можна розраховувати на значний вплив вітчизняної науки на розвиток

економіки, оскільки включається її економічна функція [2].

Наприклад, у країнах ЄС згідно Лісабонської стратегії (2000 р.) створено Європейський науковий простір та інноваційні економіки, що базуються на підвищенні середньоєвропейського рівня наукоємності ВВП до 3 %. Цікавий досвід країн ЄС щодо розподілу фінансових ресурсів на галузі науки, а саме: на фундаментальну науку – 15-20 %, на прикладні дослідження – 25-30 %, на дослідно-конструкторські роботи – 55-60 %. При цьому в країнах ЄС у фінансуванні НДДКР частка промисловості становить в середньому 40-55% [3].

В даний час лідерами інноваційного розвитку в ЄС є 5 країн Північної Європи – скандинавські країни і Фінляндія. До особливостей скандинавської моделі відносять не тільки економічні (високий рівень наукоємності ВВП), але й неекономічні чинники, такі як: активна участь лівих партій в управлінні державою; майже повна відсутність корупції; висока політична та економічна активність жінок; гармонійне співробітництво і партнерство влади і бізнесу з соціальними верствами; специфічна скандинавська культура праці та система цінностей (у т. ч. етика бізнесу). Всі північноєвропейські країни займають одне з перших місць у світі по розповсюдженню персональних комп'ютерів. Передумовою переходу цих країн на інноваційний тип розвитку була ефективність економічної політики, а також особлива якість робочої сили, яка набула властивостей людського капіталу. Цей капітал утворився за рахунок масових інвестицій в освіту, охорону здоров'я, інформаційне забезпечення, підтримку сім'ї, професійну мобільність, які в сукупності забезпечили зростання креативних здібностей людини.

Так, Данія займає передові позиції у світі з вітроенергетики (25 % споживання електроенергії покривається за рахунок «зелених» джерел), розвитку біотехнологій (функціонує 180 біотехнологічних компаній), деяких галузях машинобудування, медичної техніки, фармацевтики.

У Швеції значна частина витрат на наукові дослідження йде на медицину – 24 %, технологічні розробки – 22 %, природничі науки – 19 %,

соціальні науки – 11 %, гуманітарні науки – 6 %. Найбільш динамічним сектором у Швеції є інформаційні технології: частка телекомунікаційної та інформаційної технологічної продукції становить 15 % від загального обсягу експорту країни. Одним з пріоритетів в останні роки стали дослідження в області мікро- і нанотехнологій (створення надтонких матеріалів і компонентів), яким належить зіграти вирішальну роль у розвитку комп'ютерних систем [4].

У Фінляндії існує державна система фінансування науки і в цілому інноваційного розвитку: для університетів – прямі асигнування з бюджету та фінансування через Академію наук (16%); державні, але незалежні фонди підтримки науки і розробки технологій [1].

Сучасний інноваційний розвиток України супроводжується значними проблемами, пов'язаними насамперед з відсутністю державних стимулів підвищення рівня інноваційної активності вітчизняних підприємств.

У цілому в Україні діють 16 технопарків, близько 30 компаній - бізнес-ангелів, готових вкладати 50-100 тис. дол. в ІТ-стартапи, 67 бізнес-інкубаторів, тобто інфраструктурно створені умови для інноваційного розвитку, але інституційно цей розвиток гальмується відсутністю дієвих методів та інструментів державної підтримки.

На сьогодні на державному рівні прийнята та повільно реалізується Стратегія розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року, метою якої є формування нової моделі економічного розвитку – інноваційної економіки, підвищення технологічності, зростання конкурентоздатності та підвищення ефективності існуючого виробництва. За своєю структурою дана стратегія є комплексною та охоплює такі сфери як організаційну (створення Офісу Високих Технологій як інструменту підтримки інноваційних проєктів), екологоорієнтовану (розвиток експортно-орієнтованої інноваційної екосистеми), технологічну (діджиталізація економіки), стимулюючу (створення умов для розробки та реалізації програм стимулювання залучення світових високотехнологічних лідерів до розвитку виробництва, проведення

наукових досліджень та створення робочих місць в Україні, освітню (створення та реалізація програми популяризації високих технологій, науки і техніки для населення України, насамперед серед молоді). Однак, на думку авторів, результати реалізації цієї стратегії практично відсутні. Тому для українського уряду та українського бізнесу важливо усвідомити, що лідируючі позиції країн Північної Європи в рейтингах глобальної конкурентоспроможності – результат ефективної роботи національних інноваційних систем, зорієнтованих на інноваційні компанії.

Таким чином, наявність висококонкурентного бізнес-середовища і привабливого клімату для високотехнологічних інвесторів, розвиток підприємництва виступають базовими умовами розвитку інноваційної економіки. В Україні на державному рівні необхідно проводити цілеспрямовану антимонопольну політику, кардинально збільшити фінансування сфери науки та освіти (в т.ч. за рахунок змін у податковій політиці), сприяти формуванню інноваційної інфраструктури [5].

Список літератури

1. Боголіб Т.М. Нова модель економічного зростання України. Київ, 2015. 592с.
2. Малицький Б. Прикладна наука. Київ : Феникс, 2007. 464 с.
3. Иванов В. Инновационная парадигма XXI. Российская академия наук. М.: Наука, 2011. 239 с.
4. Дерябина Ю., Антушина Н. Северная Европа. Регион нового развития. М.: Издательство «Весь мир», 2008. 512 с.
5. Чинники і тренди економічного зростання в Україні: колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук М.І. Скрипниченко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». Електрон. дані. К., 2018. 386 с. Режим доступу: <http://ief.org.ua/docs/mg/302.pdf>